

IAS36

ירידת ערך

04.05.15

IAS36 – ירידת ערך נכסים

תחולה – התקן חל על כל הנכסים בדו"ח המאוחד, למעט:

- מלאי – IAS2
- נכסים מוחזקים למכירה – IFRS5.
- הטבות לעובדים – IAS19.
- נכסים הקשורים לעבודות ע"פ חוזה ביצוע – IAS11.
- נכסים החוזים לחוזי ביטוח – IFRS4.
- מיסים נדחים – IAS12.
- נדל"ן להשקעה הנמדד לפי שווי הוגן – IAS40, למען הסר ספק אם הנדל"ש נמדד לפי מודל העלות - התקן כן חל.
- נכסי חקלאות הנמדדים לפי השווי ההוגן – IAS41.
- מירב הנכסים הפיננסיים – IAS39 - למען הסר ספק התקן כן חל על השקעה בכלולה לפי IAS28 ועל השקעה בכלולה ובבת אשר נמדדים בעלות בדו"חות הנפרדים.

הגדרות

1. שווי הוגן בניכוי עלויות מכירה –

א. שווי הוגן מוגדר ב-IFRS13. IAS36 מכיר בעובדה שלעיתים אין אפשרות למדוד שווי הוגן.

ב. עלויות מכירה – אותן עלויות הקשורות במישרין למכירת הנכס לרבות עלויות הנדרשות כדי להביא את הנכס למצב של מכירה.

דוגמאות:

א. אגרות בגין המכירה.

ב. ביול חוזה.

ג. עלויות משפטיות וכו'.

למען הסר ספק, עלויות מכירה אינן כוללות:

א. עלויות בגין סיום יחסי עובד מעביד.

ב. עלויות ארגון ופריסה מחדש.

ג. הוצ' מימון והוצ' מס.

2. שווי שימוש – הערך הנוכחי של תזרים המזומנים הצפוי להיות מופק כתוצאה מהשימוש בנכס + הערך הנוכחי של התמורה הצפויה ממכירתו בתום חייו השימושיים בניכוי עלויות מכירה.
- דגשים:
- א. כדי לבצע אומדן של תזרים מזומנים עלינו לאמוד את התנאים אשר ישררו לכל אורך חייו השימושים של הנכס. יש לתת משקל יתר לראיות חיצוניות.
- ב. עלינו למעשה לאמוד גם את התזרים החיובי הנובע מהשימוש בנכס וגם את התזרים השלילי הנדרש להפעלתו.
- ג. יש להכין תקציב שנתי מפורט של כל מקורות התזרים החיובי וכל השימושים של התזרים השלילי.
- הבעיה: ככל שאורך החיים הוא ארוך יותר כך האמינות של התקציב פוחתת. על-כן התקן דורש להכין את התקציב לתקופה מקסימלית של 5 שנים, אלא אם קיימת הצדקה אובייקטיבית לתקופה ארוכה יותר.
- ד. מה קורה אם אורך החיים השימושי ארוך מ-5 שנים? ל-5 שנים כאמור הכנו תקציב מפורט, לגבי השנה ה-6 ואילך נשתמש בהשערות, לשם כך נניח צמיחה קבועה ואפילו פוחתת (יורדת), אלא אם קיימת הצדקה אובייקטיבית להשתמש בשיעור צמיחה עולה.
- ה. אומדן תזרים המזומנים הוא תפעולי, כלומר לא כולל עלויות מימון ולא כולל עלויות מס ובוודאי שלא כולל גם פחת – כי זה לא תזרים.
- ו. אומדן תזרים המזומנים כן כולל את התמורה הצפויה ממכירת הנכס בתום חייו השימושיים בניכוי עלויות מכירה, דהיינו שייר.
- ז. שיפוצים מתוכננים – אומדן התזרים צריך להיות ביחס לנכס במצבו היום, אסור להתחשב בשיפוצים מתוכננים: לא בעלות השיפוץ הצפויה ולא בהטבות הצפויות. ברגע שהשיפוץ יתבצע בפועל הוא יתווסף לעלות הנכס ואז מכאן ואילך נתחשב בהטבות הצפויות ממנו.
- ח. שינוי מבני מתוכנן – אותו רעיון בדיוק – אסור להתחשב בשינוי המבני המתוכנן: לא בעלויות, לא בהטבות. ברגע שע"פ IAS37 מכירים בהפרשה לשינוי מבני אז בתזרים נתחשב בהטבות הצפויות.
- ט. נכס בהקמה – כל עוד הנכס מוקם הוא לא יכול לייצר תזרים חיובי, לכן במקרה הזה עלינו להתחשב בתזרים השלילי הנדרש להשלמת הנכס וזאת בניגוד לשיפוץ מתוכנן.
- י. מניעת כפילויות – יתכן שבחלק התזרים הצפוי הכרנו בהכנסות לקבל. אם נכיר באותו תזרים גם בשווי השימוש תיווצר כפילות, לכן עלינו לנטרל משווי השימוש את הסכום שהכרנו כהכנסה לקבל.
- יא. תזרים במט"ח – אם הנכס מפיק מזומנים במט"ח נחשב את שווי השימוש במט"ח ונתרגם למועד החישוב שזה מועד הדיווח.

יב. גישת הרכיבים – יתכן שנכס מסוים יש מס' רכיבים שלכל אחד מהם אורך חיים שונה. את תזרים המזומנים נמדוד לאורך החיים הארוך ביותר של הרכיבים המשמעותיים אבל כתזרים שלילי נקח בחשבון את עלות ההחלפה של הרכיבים בעלי אורך החיים הקצר יותר.

כעיקרון כל 12 הדגשים הללו נועדו לחישוב תזרים המזומנים אבל שווי השימוש הוא הערך הנכחי של התזרים הזה. לשם כך עלינו לעבוד בשלבים הבאים:

- א. שלב ראשון – נאמוד את התזרים כאמור.
  - ב. שלב שני – נחשוב על שינויים אפשריים בתזרים הנ"ל.
  - ג. שלב שלישי – נמצא את שיעור ההיוון חסר הסיכון.
  - ד. שלב רביעי – נחשוב על סיכונים אפשריים הנובעים מהשימוש בנכס.
  - ה. שלב חמישי – נחשוב על סיכונים כללים של הישות.
- שלבים ב', ד', ה – מהווים גורמי סיכון וחייבים לשקלל את הסיכון, כיצד? יש שתי גישות לכך:

- א. הגישה הראשונה – הגישה המסורתית – גישה זו גורסת כי הסיכון משוקלל בשיעור ההיוון, דהיינו מכל האפשרויות נבחר את התזרים שיש לו את הסיכוי הגבוה ביותר ונהוון לפי שיעור היוון כולל פרמיית סיכון.
- ב. הגישה השנייה – גישת תזרים המזומנים החזוי – בהתאם לגישה זו הסיכון משוקלל בתזרים עצמו, דהיינו נהוון את תוחלת התזרים לפי שיעור היוון חסר סיכון.

דוגמה להבדל בין הגישות:

נכון ל- 12/15 הישות מנסה לאמוד שווי שימוש. לשם כך היא אמדה את תזרימי המזומנים הצפויים בשלוש שנים הבאות (אורך חיי הנכס) כדלקמן:

	18	17	16	
סיכוי 80%	300K	200K	100K	
סיכוי 20%	210K	140K	80K	

שיעור ההיוון ללא סיכון – 10%.

שיעור ההיוון הכולל פרמיית סיכון – 12%.

נדרש: חשב את שווי השימוש תחת שתי הגישות.

פתרון

גישה ראשונה – הגישה המסורתית – פונקציית ה-Csh

$i = 12\%$ שזה כולל פרמיית סיכון:

$$Csh_1=0, csh_1= 100K, csh_2=200K, csh_4=300K \rightarrow NPV = 462,259$$

גישת שניה – גישת תזרים המזומנים החוזי

$i = 10\%$ בלי סיכון

$$Csh_1=0, \quad csh_2=0.8*100K+0.2*80K, \quad csh_3=0.8*300K+0.2*210K,$$

$$NPV = 454,515$$

גישת תזרים המזומנים החוזי מתמודדת גם עם מצבים שהגישה המסורתית מתקשה להתמודד, כגון:

א. תחום תוצאות אפשרי ללא עדיפות לאף תוצאה, לדוגמה: בכל שנה התזרים הצפוי הוא בין 100 ₪ ל-200 ₪. קיימת בעיה להפעיל את הגישה המסורתית כי אין תוצאה סבירה (בסיכוי של מעל 50%). בגישת תזרים המזומנים החוזי פשוט נבצע ממוצע:
 $(100+200)/2 = 150$

ב. תחום תוצאות אפשרי עם עדיפות קלה או עדיפות מסוימת לתוצאה מסוימת, לדוגמה: התזרים השנתי הצפוי הוא בין 100 ₪ ל-200 ₪ עם עדיפות ל-180. בגישת תזרים המזומנים החוזי פשוט נוסיף את ה-180 כדי לחשב את הממוצע:
 $(100+180+200)/3=160$

ג. אי ודאות בקשר לעיתוי התזרים, לדוגמה: בסיכוי של 80% התזרים בסך 1K ₪ ייווצר בעוד שנה ובסיכוי של 20% הוא ייווצר בעוד שנתיים. שיעור ההיוון ללא סיכון – 10%. בגישת תזרים המזומנים החוזי $80\% * 1K / 1.1 + 20\% * 1K / 1.1^2$. הישות יכולה לבחור את אחת משתי הגישות אבל עליה להקפיד שנתוני התזרים יהיו עקביים לשיעור ההיוון, דהיינו אם שקללנו את הסיכון בתזרים נשתמש בשיעור היוון ללא סיכון ולהפך, שיעור ההיוון הוא לפני מס שכן נתוני התזרים אינם כוללים עלויות מס. שיעור ההיוון אינו תלוי במבנה ההון של הישות שכן נתוני התזרים לא כוללים עלויות מימון.

3. סכום בר השבה – הגבוה מבין שווי הוגן בניכוי עלויות מכירה לבין שווי שימוש. מדוע הגבוה? כי הישות יכולה לבחור מה שנוח לה. אם כדאי לה היא תמכור את הנכס ואז היא תקבל את השווי ההוגן בניכוי עלויות מכירה. אם כדאי לה היא תמשיך להפעיל את הנכס ואז היא תקבל את שווי השימוש.

4. ירידת ערך – זהו מצב שסכום בר השבה נמוך מהעלות המופחתת המקורית.

סימנים לירידת ערך, מדידת סב"ה, רישום ירידת ערך

סימנים לירידת ערך

התקן דורש לבדוק אם בכל תאריך דיווח כספי האם קיימים סימנים לירידת ערך. מגוון הסימנים הוא עצום והתקן מציג בפנינו רק רשימה חלקית.

סימנים חיצוניים:

1. ירידת מחיר שוק – כשמחיר השוק של מוצר יורד זה סימן שקיימת בעיה.
2. מצב בו ההון העצמי של הישות יותר גבוה מהשווי ההוגן שלה, [כלומר שצריך להוריד חלק מהנכסים שלה. (בד"כ חברה נסחרת בשווי הרבה יותר גבוה מההון העצמי)].
3. שינויים בשיעורי ההיוון.
4. סימנים שליליים בקשר לסביבה התפעולית, הטכנולוגית, הפיננסית, השיווקית של הישות.

סימנים פנימיים

1. נזק פיזי לנכס, התיישנות שלו.
  2. שינויים בהיקף השימוש בנכס, כגון: תכניות להפסקת פעילות, תכניות לצמצום היקף השימוש, תכניות למכור את הנכס מוקדם מהצפוי.
  3. בעיות בנכס עצמו, כגון: התפוקה שהוא מייצר נמוכה מהצפוי, עלויות החזקה שלו גבוהות מהצפוי. התמורה הצפויה מהמכירה שלו נמוכה מהצפוי.
  4. לגבי השקעות בבנות ובכלולות אשר מוצגות בדו"חות הנפרדים לפי עלות – החברה מושקעת חילקה דיבידנד שהוא יותר גבוה מכל הרווחים שלה או עלות ההשקעה גבוהה מהסכום שהיה מוצג אם היינו מנהלים שווי מאזני.
- דגש: ברגע שזיהינו סימן לירידת ערך בין אם הכרנו בהפסד ובין אם לאו, עלינו לבדוק את אורך החיים, את שיטת הפחת ואת ערך השייר ובמידת הצורך להכיר בשינוי אומדן.

מדידת סב"ה

באופן עקרוני ברגע שזיהינו סימן אנו אמורים למדוד סב"ה, לכלל זה שני חריגים:

1. חריג ראשון – הפריט או הנכס אינו רגיש לסימן שזוהה, לדוגמה: בכל פעם שמשתנה הריבית בשוק, הישות מעלה את מחיר התפוקה, כלומר הנכס אינו רגיש לשינויים בשיעורי ההיוון.
2. חריג שני – הסימן שזוהה זהה גם אשתקד, אשתקד כן חישבנו סב"ה והוא יצא גבוה משמעותית מהפנקסני. מניתוח האירועים הסיכוי שסכום בר ההשבה השנה יהיה נמוך מהפנקסני הוא קלוש אז אין צורך בכלל לחשב אותו. באופן עקרוני אם החלטנו לחשב את הסכום בר ההשבה, עלינו לחשב את שני המרכיבים שלו ולבחור את הגבוה, אבל ישנם מקרים בהם מספיק לחשב רק מרכיב אחד. המקרים בהם מספיק לחשב רק מקרה אחד:
א. מקרה ראשון – חישבנו את אחד המרכיבים והוא יצא גבוה מהעלות המפוחתת המקורית – אין טעם לחשב את המרכיב השני כי אין ירידת ערך בוודאות.

- ב. מקרה שני – התקן מכיר בעובדה שלעיתים אין אפשרות לאמוד את השווי ההוגן ובמקרה זה שווי השימוש מייצג את הסכום בר ההשבה.
- ג. מקרה שלישי – אם הנכס מיועד למכירה בטווח המידי אז שווי השימוש יהיה: מההפעלה התזרים שואף לאפס, לכן שווי השימוש כולו מורכב מהמכירה בניכוי עלויות מכירה שזה בדיוק שווי הוגן, לכן כאשר הנכס מיועד למכירה בטווח המידי, בקרוב שווי השימוש שווה לשווי ההוגן בניכוי עלויות מכירה ולכן מספיק לחשב את השווי ההוגן בניכוי עלויות מכירה.

רישום ירידת ערך

ברגע שזיהנו ירידת ערך, הפקודה תהיה:

ח – הפסד הון

ז – הפרשה

כאשר ההפרשה מקוזזת מהנכס עצמו. מ"ה אינו מכיר בירידת הערך ולכן פק' היומן תהיה:

ח – מס נדחה

ז – הוצ' מס

מכאן ואילך פק' הפחת היא:

ח – הוצ' פחת

ח – הפרשה

ז – פחשנ"צ

ח – הוצ' מס נדחות

ז – מס נדחה

ביטול ירידת ערך

כדי לבטל ירידת ערך עלינו לזהות סימנים חיוביים. כעיקרון סימנים חיוביים הם תמונת ראי לסימנים שליליים. אסור לבטל ירידת ערך רק כתוצאה מחלוף הזמן, אלא חובה לזהות עליה בפוטנציאל השירות של הנכס. אם זיהינו סימן חיובי בין אם ביטלנו את ההפרשה ובין אם לאו עלינו לאמוד אורך החיים, שיטת הפחת וערך השייר ובמידת הצורך להכיר בשינוי אומדן. בכל מקרה נחשב סב"ה ובמידת הצורך נבטל חלק מההפרשה או את כולה, כמובן שנסגור גם את המס הנדחה.

דוגמאות

דוגמה 1 – נכס בהקמה

הדגש: יש להתחשב בעלויות ההקמה הצפויות.

ב-01/15 החלה הישות בהקמת נכס. נכון ל-12/15 נצברו עלויות בסך 600K. זוהה סימן לירידת ערך. הישות אמדה את תזרים המזומנים הצפוי כדלקמן:

בשנת 2016 – (400K) – שזה עלויות השלמתהנכס

החל מ-2017 הנכס צפו לעבוד ואורך החייו השימושיים – 5 שנים

בשנת 2018 – התזרים הצפוי – 150K

בשנת 2019 – התזרים הצפוי – 250K.

בשנת 2020 – התזרים הצפוי – 350K

בשנת 2012 – התזרים הצפוי – 500K

שיעור ההיוון – 12%. השווי ההוגן של הנכס אינו ניתן לאומדן מהימן.

נדרש: חשב את ירידת הערך תחת שתי הנחות בלתי תלויות:

א. הנחה ראשונה – תזרים המזומנים מתהווה בסוף כל שנה.

ב. הנחה שניה – תזרים המזומנים מתפלג באופן שווה על-פני השנה.

פתרון הנחה ראשונה

600K	ערך פנקסני
Csh → i=12%, csh1=0, csh2=(400K), csh3=100K, csh4=150K, csh5=250K, csh6=350K, csh7=500K → NPV=(440,138)	סב"ה
600K-440,138 = 159,862	לכן יש ירידת ערך של:

פתרון הנחה שניה

600K	ערך פנקסני
440,138*1.12 ^{0.5} = (456,798)	סב"ה
600K-456,798 = 134,202	לכן יש ירידת ערך של:

דוגמה 2 – שיפוף מתוכנן

תזכורת : לא מתחשבים בשיפוף עד שהוא מתבצע. כאשר הוא מתבצע מהוונים אותו לנכס ומכאן ואילך מתחשבים בהטבות בגינו. העלות המופחתת של נכס ל-12/15 – 800K ויתרת חייו – 5 שנים. זוהה סימן שלילי, השווי ההוגן אינו ניתן לאומדן מהימן. הישות צופה תזרים מזומנים של 170K בכל שנה, שיעור ההיוון – 10%.

התזרים אינו כולל שיפוף מתוכנן בסך 80K הצפוי להגדיל את התזרים ב-50%. ב-12/16 בוצע בפועל שיפוף בסכום של 100K נה וכתוצאה ממנו הישות צופה הגדלה של התזרים ב-80%.

נדרש : הצג את חישובי ירידות הערך ב-12/15 וב-12/16.

פתרון

12/15

ערך פנקסני / עלות מופחתת מקורית	800K
סב"ה	$n=5, i=10\%, pmt=170K, FV=0 \rightarrow PV = (644,434)$
לכן יש ירידת ערך של:	$800K-644,434 = 155,566$

יש לשים לב שלא התחשבנו בכל הנושא של השיפוף.

12/16

השיפוף בפני עצמו מהווה סימן חיובי לכן שוב עלינו למדוד את הסכום בר ההשבה

ערך פנקסני / עלות מופחתת מקורית	$800K * 4/5 + 100K = 740K$
סב"ה	$n=4, i=10\%, pmt=170K*1.8, FV=0 \rightarrow PV = (969,979)$ -80% הטבות בגין השיפוף
יתרת ההפרשה	-
רשום:	$155,566*4/5 = (124,453)$
לכן נכיר ברווח הון של:	$0-124,453 = 124,453$

דוגמה 3 – שינוי מבני מתוכנן

אותו הרעיון כמו שיפוץ אבל לא מכירים בהיוון לנכס, אלא הוצאה. בנתוני הדוגמה הקודמת, הנח כי במקום שיפוץ מדובר על שינוי מבני. החישובים בשנת 2015 יהיו זהים לחלוטין לדוגמה הקודמת ואילו בשנת ה-2016 100K נרשם כהוצאה, לכן:

640K	ערך פנקסני / עלות מופחתת מקורית
$n=4, i=10\%, pmt=170K*1.8, FV=0 \rightarrow PV = (969,979)$	סב"ה
-	יתרת ההפרשה
$155,566*4/5 = (124,453)$	רשום:
$0-124,453 = 124,453$	לכן נכיר ברווח הון של:

דוגמה 4 – גישת הרכיבים

הדגש: את התזרים הצפוי אנו אומדים לאורך החיים הארוך ביותר ומתחשבים בעלות ההפחתה של הרכיבים אשר להם אורך חיים קצר יותר. נכון ל-12/15 ישות מנסה לאמוד שווי שימוש של נכס אשר יש לו שני רכיבים משמעותיים: אורך החיים של רכיב א' - 8 שנים, אורך החיים של רכיב ב' - 4 שנים. תזרים המזומנים השנתי הצפוי - 100K. תזרים זה אינו כולל את עלות ההחלפה של רכיב ב' בסך 60K. שיעור ההיוון - 10%.

נדרש: חשב את שווי השימוש.

פתרון:

שלב ראשון – נחשב ערך נוכחי לתקופה המקסימלית, דהיינו ל-8 שנים:

$$n=8, i=10\%, pmt=100K \rightarrow PV=533,493$$

שלב שני – נתחשב בעלות ההחלפה:

$$n=4, i=10\%, FV=60K \rightarrow PV= (40,981)$$

$$533,493-40,981 = 492,512$$

שאלה: מה היה קורה אם אורך החיים של הרכיב השני הוא 5 שנים? תשובה: יש לשים לב שעדין בשלב הראשון האומדן הוא ל-8 שנים, בשלב השני נתחשב בעלות ההחלפה לאחר 5 שנים, אבל יש עוד שלב כוון שלאחר שהחלפנו את הרכיב השני הספקנו להשתמש בו רק 3 שנים (עד תום 8 השנים) ולכן צריך להתחשב בערך השייר שלו לאחר השימוש של ה-3 שנים האלה.

בנתוני הדוגמה שלנו נניח אכן שאורך החיים של רכיב ב' הוא 5 שנים ולאחר שימוש של 3 שנים יש לו שיר של 20K.

שלב ראשון – ללא שינוי – 533,493.

שלב שני – $n=5, i=10\%, FV=60K \rightarrow PV = (37,255)$

שלב שלישי – $n=8, i=10\%, FV=20K \rightarrow PV= 9,330$

$$533,493 - 37,255 + 9,330 = 505,568$$

ירידת ערך של נכס משוער

ראה חומר ב-IAS16

ירידת ערך של נב"מ

כאשר למדנו את IAS38 דיברנו בהרחבה על ירידת ערך של נב"מ בעל אורך חיים בלתי מוגדר. IAS36 מרחיב את הנושא גם לנב"מ שעדין לא זמין לשימוש.

עיתוי בדיקת ירידת ערך:

א. כרגיל – כאשר יש סימן.

ב. בדיקה שנתית – את הבדיקה השנתית ישות יכולה לבחור מתי לעשות בתנאי שהיא עקבית בין שנה לשנה. במידה ולישות כמה נכסים כאלו, היא יכולה לבחור לכל נכס תאריך אחר. אם הנכס נרכש במהלך השנה השוטפת צריך לבצע את הבדיקה הראשונה עד סוף השנה. ניתן לדלג על הבדיקה השנתית בהתקיים 3 תנאים במצטבר:

1. הנכס שייך ליחידה מניבת מזומנים ולא חל שינוי בנכסי היחידה.
2. אשתקד בבדיקה השנתית הסכום בר ההשבה היה גבוה משמעותית מהערך הפנקסני.
3. ניתוח האירועים מתברר כי הסיכוי שהשנה הסב"ה יהיה נמוך מהערך הפנקסני הוא קלוש.

אופן ביצוע הבדיקה לגבי נב"מ בעל אורך חיים בלתי מוגדר

כדי לחשב את שווי השימוש עלינו להתחשב בנוסחאות האינסוף.

תזכורת:

- סכום קבוע אינסופי – הסכום הקבוע חלקי הריבית. PMT/i
  - סכום צומח אינסופי – האיבר הראשון לפני הצמיחה חלקי שיעור הריבית פחות שיעור הצמיחה.
- דגש: אלו הן נוסחאות היוון רגילות, כלומר אם אנו מפעילים אותן, התוצאה המתקבלת היא לתחילת השנה.

דוגמאות

ב-12/15 הישות בוחנת את שווי השימוש לנב"מ בעל אורך חיים בלתי מוגדר.

תזרימי המזומנים הצפויים:

50K – 2016

70K – 2017

100K – 2018

120K – 2019

150K – 2020

והחל משנת 2012 צפוי להתייצב על 200K. שיעור ההיוון – 10%.

נדרש: חשב את שווי השימוש.

פתרון:

$i=10\%$, $cs_1=0$, $cs_2=50K$, $cs_3=70K$, $cs_4=100K$, $cs_5=120K$,
 $cs_6=150K+200K/0.1$

נניח כעת שהחל מ-2021 צפויה צמיחה של 2% ביחס לתזרים של 20K.

$i=10\%$, $cs_1=0$, $cs_2=50K$, $cs_3=70K$, $cs_4=100K$, $cs_5=120K+150K/0.08$

דרך נוספת – פשוט הקדמה בעוד שנה:

$i=10\%$, $cs_1=0$, $cs_2=50K$, $cs_3=70K$, $cs_4=100K$,
 $cs_5=120K+(150K*1.02)/0.08$

יחידה מניבת מזומנים

זוהי קבוצת הנכסים הקטנה ביותר אשר יוצרת תזרים חיובי בלתי תלוי לתזרימים לנכסים אחרים. IAS36 מעדיף בבירור למדוד ירידת ערך לנכס הבודד והוא מאפשר לפנות למדידה של קבוצת נכסים רק כאשר אין ברירה. שאלה: מתי אין ברירה? תשובה: כאשר מתקיימים התנאים הבאים במצטבר:

1. השווי ההוגן של הנכס בניכוי עלויות מכירה נמוך מהעלות המופחתת המקורית או שהוא בכלל לא ניתן לאומדן מהימן. שאלה: מה המשמעות של התנאי הזה? תשובה: זה אומר שאולי יש ירידת ערך ואנו חייבים לפנות ולחשב את שווי השימוש.
  2. אין אפשרות לחשב את שווי השימוש לנכס כי התזרים שהוא מפיק אינו עצמאי, הוא תלוי בנכסים אחרים, זה אומר שלמעשה אין אפשרות לחשב סבי"ה לנכס.
  3. הנכס לא מיועד למכירה בטווח המידי כי אם הוא מיועד למכירה בטווח המידי אז שווי השימוש שלו בקירוב שווה לשווי הוגן נטו.
- אנו פונים ליחידת מניבת מזומנים כאשר אין אפשרות לחשב סבי"ה לנכס הבודד.

הליך הזיהוי של יחידת מניבת מזומנים

הליך הזיהוי הוא קריטי כי הוא משפיע על המדידה של ירידות ערך. את הליך הזיהוי צריך לבצע גורם המכיר היטב את הסביבה התפעולית והעסקית ואת דרך קבלת ההחלטות, בין השאר עליו להפעיל את השיקולים הבאים:

1. חוזים עם חיצוניים – דוגמה: בהתאם להסכם עם הממשלה, הקריה האקדמית אונו מפעילה 3 קווי אוטובוס: אחד מת"א, שני מירושלים, שלישי מאופקים. כל קו מנוהל כמרכז רווח עצמאי. בשלב מסוים קו אופקים הוא קו מפסיד. בדוגמה המתוארת נוצר סימן לירידת ערך לקו אופקים כוון שתזרים המזומנים של קו אופקים הוא בלתי תלוי לקווים האחרים נמדוד ירידת ערך רק לקו זה. אבל, נניח שע"פ אותו הסכם עם הממשלה הקריה מחויבת להפעיל את כל הקווים או אף אחד מהם. שוב, נוצר סימן לירידת ערך לקו אופקים, אבל קבלת ההחלטות לפי החוזה היא לא ברמה של הקו הבודד, אלא ברמה של כלל הקווים. תזרים המזומנים של כל קו תלוי בקווים האחרים ועל-כן במקרה הזה נמדוד ירידת ערך של יחידה מניבת מזומנים הכוללת את שלושה הקווים.
2. מוצר פנימי – נניח שלישות יש 2 מפעלים: מפעל ראשון – מייצר חומרי גלם ואז הוא מוכר את התוצרת למפעל השני אשר מייצר את המוצר הסופי ומוכר ללקוחות. שאלת השאלה: האם במידת הצורך למדוד ירידת ערך לכל אחד מהמפעלים בנפרד או לשניהם יחדיו? תשובה: הדבר תלוי האם לחומרי הגלם יש שוק חיצוני פעיל. אם כן, תזרים המזומנים של כל מפעל אינו תלוי במפעל האחר שכן מפעל חומרי הגלם יכול למכור לחיצוניים והמפעל של המוצר הסופי יכול לרכוש מחיצוניים, לכן במקרה הזה נחשב ירידת ערך במקרה הצורך לכל מפעל בנפרד. כדאי לשים לב שלצורך החישוב לא נסתמך על מחירי העברה, אלא לצורך התזרים החיובי של מפעל א' ולצורך התזרים השלילי של מפעל ב' נשתמש במחיר השוק. לעומת זאת, אם אין שוק חיצוני לחומרי הגלם אז תזרים המזומנים של כל מפעל תלוי זה בזה כוון

חשבוונאות פיננסית מתקדמת – רו"ח אלי פאר – נייד: 054-6655044 מייל: elip@shap.co.il
IAS36 – ירידת ערך נכסים

שחומרי הגלם לא יכול להתקיים בלי המפעל השני ולהפך, לכן במקרה הזה נחשב ירידת ערך לשני המפעלים גם יחד.

שיעור – 11.5.15

1. **מוצר יחיד בשוק מוגבל** – נניח שלישות יש שני מפעלים אשר מיצרים את אותו מוצר, אבל הם לא עובדים בתפוקה מלאה כי השוק מוגבל. הליך הייצור הוא כדלקמן: מתקבלת הזמנה מהלקוח ואז הישות, כראות עיניה, מקצה לאחד מהמפעלים. מתקבלת הזמנה נוספת, אם מפעל מסוים עסוק אז היא מקצה למפעל השני ואם אף אחד לא עסוק היא מקצה כראות עיניה. זה אומר שהתזרים של כל מפעל בפני עצמו הוא מקרי לחלוטין ולכן בעת בחינת ירידת הערך נתייחס לשני המפעלים כמקשה אחת.
2. **סניפים** – במציאות הכלכלית של היום סניפים מנוהלים כמרכזי רווח עצמאיים, כך שפעילות של סניף מסוים אינה תלויה בסניף האחר. המשמעות היא שכל סניף מהווה יחידה מניבת מזומנים עצמאית.
3. **נכס** – כאשר הוא לעצמו מהווה גרוטאה אבל עדיין משמש כחלק מהליך הייצור- בהכרח יהיה שייך ליחידה מניבת מזומנים. לדוגמא, ישות עוסקת בכריית פחם. לשם הובלת הפחם היא משתמשת במסילת ברזל אשר בפני עצמה מהווה גרוטאה. במקרה הזה מסילת הברזל בהכרח תהא שייכת ליחידה מניבת מזומנים.
4. **שימוש באופן זמני ליעוד אחר מהיעוד העיקרי** – אינו גורם לכך שהנכס מהווה יחידה עצמאית. לדוגמא, ישות משתמשת במבנה מסוים כמפעל יצור. באופן זמני היא השכירה את אחד מהחדרים לעובדים, זה לא הופך את החדר הזה ליחידה עצמאית.
5. **כוונת מכירה של מספר נכסים כמקשה אחת** – כוונה זו יכולה לגרום לכך שקבלת ההחלטות על ידי הישות תהא ברמה של כלל הנכסים כמקשה ואז זה הופך אותם ליחידה עצמאית.
6. **דרך קבלת החלטות** – נניח שישות עוסקת ביצור עלונים, גם למגזר החרדי וגם למגזר החילוני. למגזר החרדי היא משתמשת במכונת יצור צבעונית, למגזר החילוני היא משתמשת במכונת יצור שחור לבן. קבלת ההחלטות מתבצעת לפי מגזר, דהיינו, אם עלון מסוים הפך לדוגמא להיות לא רלוונטי למגזר החרדי, היא מפיקה עלון חדש רק למגזר החרדי. דרך קבלת החלטות זו מעידה על כך שמדובר על 2 יחידות מבינות מזומנים נפרדות.

דגשים:

1. חשוב מאוד שיחידה מניבת מזומנים תזוהה באופן עקבי מתאריך דוח אחד למשנהו.
2. כאמור, יחידה מניבת מזומנים היא קבוצת הנכסים הקטנה ביותר המפיקה תזרים חיובי בלתי תלוי לנכסים אחרים. התקן מדגיש שלעולם היא לא תהא גדולה יותר ממגזר כהגדרתו ב- IFRS-8 לפני הקבצת מגזרים דומים. לדוגמא, נניח שישות עוסקת בשני מגזרים וב-4 פעילויות כדלקמן:

3. כמה יחידות מניבות מזומנים יש לישות- לא ידוע. מה שכן ידוע שיש לפחות 2. היא חייבת להפריד בין מגזר המזון למגזר האופנה. יכול להיות שישי יותר מ-2 אך לא פחות. באופן עקרוני, יחידה מניבת מזומנים לא כוללת התחייבויות, אבל לעיתים השווי ההוגן משקף בתוכו גם התחייבויות ואז חשוב שגם הערך הפנקסני ישקף את ההתחייבויות. **לדוגמא**, הערך הפנקסני של מכונה- 100,000. בגין מכונה זו, יש מחויבות לשיקום ופינוי בסך 20,000. נוצר סימן לירידת ערך המכונה. שווי הוגן על בסיס נטו בניכוי עלויות מכירה- 70,000. שווי השימוש שאינו משקלל את השיקום- 85,000. שיעור היוון- 0

נדרש: חשב את ירידת הערך

כיוון שהשווי ההוגן משקלל את ההתחייבויות אזי חייבים לקחת בכל הערכים את ההתחייבות הזו.

ערך פנקסני:

מכונה- 100,000

התחייבות- (20,000)

נטו: (80,000)

סכום בר השבה:

שווי הוגן בניכוי עלויות מכירה: 70,000

שווי שימוש: 85,000 (85,000 – 20,000)

המשמעות היא ש- 70,000 זה סכום בר השבה ואז ירידת ערך היא 10,000.

4. למען הסר ספק, ירידת הערך מיוחסת אך ורק לנכס. היא לא מיוחסת להתחייבות. לכן בספרים נציג את המכונה בסכום של: $90,000 = 100,000 - 10,000$ ואת ההתחייבות נמשיך להציג ב- 20,000. כעיקרון, יחידה מניבת מזומנים כוללת רק את הנכסים שהתקן חל עליהם. אבל, לעיתים לצרכי מכנה משותף, כשהשווי ההוגן משקלל גם נכסים שלא בתחולת התקן, נצטרך לקחת גם בערך הפנקסני נכסים שהם לא בתחולת התקן.

למען הסר ספק, ירידת הערך תיוחס רק לנכסים שבתחולת התקן. לדוגמא, יחידה מניבת מזומנים מורכבת מנכסי הבת בלבד. נוצר סימן לירידת ערך.

ערך פנקסני:

רכוש קבוע- 100,000

מלאי- 40,000

שווי הוגן בניכוי עלויות מכירה- 125,000

שווי שימוש- 122,000

כאשר מחשבים שווי הוגן לכל חברת הבת, הוא משקלל לא רק את הרכוש הקבוע, אלא גם את המלאי. לכן חייבים לכלול גם בערך הפנקסני את המלאי וגם בשווי שימוש.

המדידה כדלקמן:

ערך פנקסני:

רכוש קבוע- 100,000

מלאי- 40,000

סה"כ- 140,000

סכום בר השבה:

שווי הוגן נטו- 125,000

שווי שימוש- 122,000

לכן סכום בר השבה הוא 125,000 ויש ירידת ערך של 15,000. ירידת הערך הזו בהכרח מיוחסת לרכוש הקבוע.

5. **מיסים** – כבר אמרנו שהחשובים של ירידת הערך הם לפני מס. אבל, לעיתים נוצרת בעיה. לדוגמא, אנו מנסים למדוד ירידת ערך לחברת בת. שווי הוגן של חברת בת הנובע ממכירת מניות הוא תמיד שווי הוגן נטו ממש. לכן במקרה זה עלינו שוב בכל הערכים לקחת בחשבון את המס, אבל אז התוצאה

המתקבלת היא נטו ממס. וכדי לרשום פקודת יומן צריך לגלם. לדוגמא, ישות מודדת ירידת ערך ליחידה מניבת מזומנים שכולה נובעת מחברת בת. היחידה הזו כוללת רכוש קבוע בסך 100,000. השווי ההוגן הוא למעשה השווי ממכירת מניות בת כך שהוא מגלם את השפעת המס והוא בסכום של 80,000. שווי השימוש נמוך יותר.

שיעור מס- 25%.

ערך פנקסני:

100,000

סכום בר השבה:

80,000

ירידת ערך:

20,000

פקודת יומן:

ח הפסד הון

ז הפרשה $20,000 / 0.25 = 26,667$

ח מס נדחה

ז הוצאות מס 6,667

למעשה, בשאלות יש להתייחס למס אך ורק אם נאמר במפורש שמדיניות הישות היא לכלול מיסים ביחידה מניבת המזומנים.

6. מה קורה אם ביחידה מניבת מזומנים יש נכסים שלכל אחד מהם יש אורך חיים שונה. במקרה זה, נחשב את התזרים לתקופה הארוכה ביותר של הנכסים, אבל ניקח בתזרים השלילי על עלות החלפה של נכסים שלהם יש אורך חיים קצר יותר.

7. מהו אורך החיים של יחידה מניבת מזומנים. תלוי. הוא יכול להיות אורך חיים מוגדר. לדוגמא, לישות יש רישיון להפעלת קווי אוטובוס ל- 10 שנים ורישיון זה לא ניתן לחידוש. ברור במקרה זה שאורך החיים של היחידה הוא 10 שנים. אבל, בדרך כלל יחידה מניבת מזומנים מהווה עסק ואז חל עקרון העסק החי. בהתאם לכך, היחידה תמשיך לפעול בעתיד הנראה לעין. לכן, אורך החיים שלה בלתי מוגדר ונשתמש בשיעור ההיוון לזמן אינסופי.

יחידת מניבת מזומנים אליה לא מתייחס מוניטי

עיתוי הבדיקה- כעקרון רק כאשר יש סימן לירידת ערך, אלא אם כן ליחידה זו שייך נבי"מ בעל אורך חיים בלתי מוגדר או שאינו זמין לשימוש, ואז צריך לבצע גם בדיקה שנתית.

אופן ביצוע הבדיקה- נשווה בין הערך הפנקסני של כל נכסי היחידה לבין סכום בר השבה, ואז תיתכנה 2 תוצאות:

תוצאה ראשונה: סכום בר השבה גובה מהערך הפנקסני. זה אומר שאין ירידת ערך, ולכן לאף אחד מנכסי היחידה אין ירידת ערך.

חריג: אם אחד מהנכסים מיועד למכירה בטווח המיידי אז בקירוב שווי השימוש שלו שווה לשווי ההוגן בניכוי עלויות מכירה ואז אפשר למעשה לחשב לו סכום בר השבה עצמאי ולכן לאותו נכס יכולה להיות ירידת ערך על אף שליחידה אין.

תוצאה שנייה: סכום בר השבה נמוך מהפנקסני. זה אומר שיש ירידת ערך. העניין הוא שחייבים להקצות אותה לנכסים. והתקן קובע הקצאה שרירותית לפי פרופורציה של שווי פנקסני. לאחר שביצענו את ההקצאה, עלינו לבדוק מגבלות:

1. אסור שנכס מסוים יעמוד על מתחת ל- 0.

2. אם לנכס מסוים אפשר לחשב את שווי השימוש (בדרך כלל לא) אסור שהנכס יהיה נמוך מתחת לשווי שימוש זה (כמובן בתנאי ששווי נמוך מהעלות המופחתת המקורית).

3. אם השווי ההוגן בניכוי עלויות מכירה נמוך מהעלות המופחתת המקורית אסור שהנכס יעמוד מתחתיו.

אם חרגנו באחד מהנכסים או יותר אנו מבצעים הקצאה חוזרת. דהיינו מגדילים את הנכס הזה על חשבון הנכסים האחרים. ושוב צריך לבדוק מגבלות.

נסביר זאת בצורה שונה, פנינו ליחידה מניבת מזומנים כי לא ניתן היה לחשב שווי שימוש לנכס הבודד. הליך ההקצאה השרירותי מדמה למעשה שווי שימוש לנכס הבודד. ואז:

עלות מופחתת מקורית

הליך הקצאה 1

שווי הוגן נטו

הליך הקצאה 2

הליך הקצאה 1 – כאמור, מדמה שווי שימוש. נשים לב שהוא יותר גבוה מהשווי ההוגן נטו, לכן הוא מייצג סכום בר השבה. יותר נמוך מעלות המופחתת המקורית ולכן הנכס בדיוק עומד בסכום הנכון שלו.

הליך הקצאה 2 – מדמה שווי שימוש, אבל הפעם השווי ההוגן גבוה יותר, לכן סכום בר השבה מיוצג על ידי השווי ההוגן נטו. סכום בר השבה נמוך מהעלות המופחתת המקורית, כך שהנכס צריך לעמוד על שווי הוגן נטו.

מסקנה: נגדיל את הנכס על חשבון נכסים אחרים.

דוגמא כוללת: ב- 31 לדצמבר 2015 נוצר סימן לירידת ערך ליחידה מניבת מזומנים.

להלן נתונים לגבי נכסי היחידה:

150,000	מכונה א
100,000	מכונה ב
50,000	מכונה ג
300,000	סה"כ

נדרש: הצג את חישובי ירידת הערך במקרים הבלתי תלויים הבאים:

1. סכום בר השבה - 340,000.
ערך פנקסני: 300,000
בר השבה: 340,000
אין ירידת ערך – זה אומר שאין ירידת ערך לאף אחד מהנכסים שייך ליחידה.
2. מכונה א ניזוקה- הישות מתכוונת למכור אותה בטווח המייד. שווי הוגן נטו מכונה א: 140,000
סכום בר השבה של היחידה: 340,000
מה שמיוחד במקרה זה, שללא קשר ליחידה יש סימן למכונה א וניתן לחשב לה סכום בר השבה עצמאי כי היא מיועדת למכירה בטווח המייד, לכן בקירוב שווי השימוש שווה לשווי ההוגן נטו. במקרה זה, קודם כל מתחלים במכונה א, ורק אחר כך חושבים על היחידה.
מכונה א
ערך פנקסני: 150,000
בר השבה: 140,000
ירידת ערך: 10,000 – כולה מיוחסת למכונה א.
יחידה מניבת מזומנים
ערך פנקסני: 290,000
בר השבה: 340,000
אין ירידת ערך.
למרות שאין ירידת ערך ליחידה, יש ירידת ערך למכונה א כי ניתן היה לחשב לה סכום בר השבה עצמאי.
3. סכום בר השבה הינו 240,000. השווי ההוגן נטו של מכונה א הינו 129,000.
פנקסני: 300,000
בר השבה: 240,000
ירידת ערך: (60,000)
הקצאה לפי פרופורציה של שווי פנקסני:

אחרי הקצאה	הקצאה נוספת	לאחר הקצאה	הקצאה	חלק יחסי		
129,000	9,000	120,000	(30,000)	150/300	150,000	מכונה א
74,000	(6,000)	80,000	(20,000)	100/150	100,000	מכונה ב
37,000	(3,000)	40,000	(10,000)	50/150	50,000	מכונה ג
		240,000			300,000	סה"כ

						בר השבה:	(240,000)
						ירידת ערך	60,000

בדיקת מגבלות- לגבי ב ו-ג רק צריך לבדוק שהם לא ירדו מתחת ל- 0 והם לא ירדו.
לגבי מכונה א:

עלות מופחתת מקורית: 150,000

שווי הוגן נטו: 129,000

הקצאה: 120,000

הנכס חייב לעמוד על 129,000 כי זה מייצג סכום בר השבה. לכן צריך להגדיל אותו.

אחרי הקצאה: (לפי החלק היחסי של פרופורציה של מכונות ב ו-ג)

בכל מקרה, יש לבדוק מגבלות לגבי ב- ו-ג ואין חריגה.

4. כמו מקרה שלישי, אך מכונה א ניזוקה והיא מיועדת למכירה בטווח המיידני. זה אומר שקודם כל מתחילים במכונה א כי ניתן לחשב לה סכום בר השבה עצמאי.

ערך פנקסני: 150,000

בר השבה: 129,000

יחידת ערך: 21,000 – כולה מיוחסת למכונה א

רק עכשיו ניתן לפנות ליחידה.

לאחר הקצאה	הקצאה	חלק יחסי		
129,000			129,000	מכונה א
74,000	(26,000)	100/150	100,000	מכונה ב
37,000	(13,000)	50/150	50,000	מכונה ג
240,000	(39,000)		279,000	סה"כ
			(240,000)	בר השבה:
			39,000	ירידת ערך

5. השווי ההוגן נטו של מכונה א הינו 160,000 וסכום בר ההשבה של היחידה הינו 240,000. מה שמיוחד במקרה זה הוא שהשווי ההוגן נטו של מכונה א גבוה מהעלות המופחתת המקורית, ולכן בגינה לא יכולה להיות ירידת ערך. אם יש ירידת ערך ליחידה, היא תוקצה רק ל-ב ו-ג.

לאחר הקצאה	הקצאה	חלק יחסי		
150,000			150,000	מכונה א
60,000	(40,000)	100/150	100,000	מכונה ב
30,000	(20,000)	50/150	50,000	מכונה ג
240,000	(60,000)		300,000	סה"כ
			(240,000)	בר השבה:
			60,000	ירידת ערך

ביטול ירידת ערך של יחידה מניבת מזומנים

במידה ויש סימן חיובי, עלינו לבדוק שוב את סכום בר ההשבה של היחידה, ובמידת הצורך לבטל חלק מההפרשה או את כולה. יש להקצות את ביטול ההפרשה לפי פרופורציה של שווי פנקסני תוך תשומת לב לשני מגבלות:

1. אסור שלאחר ההקצאה הנכס יעמוד על סכום גבוה יותר מהנמוך בין עלות מופחתת מקורית לבין סכום בר השבה, אם הוא ניתן לאומדן. וכיוון שבדרך כלל הוא לא ניתן לאומדן אז אסור שהנכס יעמוד מעל העלות המופחתת המקורית.
2. אם השווי ההוגן נטו נמוך מהעלות המופחתת המקורית אסור שהנכס יעמוד מתחתיו. נסביר זאת בדרך אחרת, הליך ההקצאה מדמה שווי שימוש:

הליך הקצאה 1
עלות מופחתת מקורית
הליך הקצאה 2
שווי הוגן נטו
הליך הקצאה 3

הליך הקצאה 1 – מדמה שווי שימוש. הוא גבוה מהעלות המופחתת המקורית שלנכס הזה אין בכלל ירידת ערך והוא צריך לעמוד על עלות מופחתת מקורית.

מסקנה: נקטין את הנכס על חשבון הנכסים האחרים.

הליך הקצאה 2 – מדמה שווי שימוש. הוא גבוה מהשווי ההוגן נטו, ולכן הוא מייצג סכום בר השבה. הוא נמוך מהעלות המופחתת המקורית לכן הנכס עומד בדיקת הסכום הרצוי.
הליך הקצאה 3 – מדמה שווי שימוש. אבל השווי נטו גבוה יותר ולכן השווי ההוגן נטו מייצג סכום בר השבה שהוא נמוך מהעלות המופחתת המקורית, כך שהנכס צריך לעמוד עליו.
מסקנה: יש לעלות את הנכס על חשבון נכסים אחרים.
דוגמא: ב-12 2015 נוצר סימן לירידת ערך ליחידה מניבת מזומנים.
הערך הפנקסני שלו:

מכונה א	200,000
מכונה ב	100,000
מכונה ג	100,000
סה"כ	400,000
סכום בר השבה	320,000
שווי הוגן נטו מכונה א	170,000

יתרת חיי המכונות- 5 שנים.
ב-12 2016 יש סימן חיובי. הישות אמדה את סכום בר ההשבה ל- 280,000.
שווי הוגן נטו של מכונה א- 155,000
נדרש: הצג את חישובי ירידת הערך.

2016						2015						
לאחר הקצאה	הקצאה חזרת	לאחר הקצאה	הקצאה	ביסס ההקצאה- פנקסני- נטו (4/5)	ע.מ.מ.	פנקסני	לאחר הקצאה	הקצאה חזרת	לאחר הקצאה	הקצאה	פנקסני	
155,000	6,250	148,750	12,750	136,000	160,000	מכונה א	170,000	10,000	160,000	(40,000)	200,000	מכונה א
62,500	(3,125)	66,625	5,625	60,000	80,000	מכונה ב	75,000	(5,000)	80,000	(20,000)	100,000	מכונה ב
62,500	(3,125)	66,625	5,625	60,000	80,000	מכונה ג	75,000	(5,000)	80,000	(20,000)	100,000	מכונה ג
280,000		280,000	24,000	256,000	320,000		320,000		320,000	(80,000)	400,000	סה"כ
					(280,000)						(320,000)	בר השבה
					40,000	יתרת ההפרשה					80,000	ירידת ערך
					(64,000)	הפרשה רשומה- נטו						
					(24,000)	ביטול הפרשה						

בדיקת מגבלות ראשונה:

מכונה א:

עלות מופחתת מקורית: 200,000

שווי הוגן נטו: 170,000

שווי שימוש: 160,000

הנכס צריך לגדול ב- 10,000

בדיקת מגבלות נוספת:

לגבי מכונות ב- ו-ג יש לוודא שאינן עולות על העלות המופחתת המקורית. לגבי מכונה א-

עלות מופחתת מקורית: 160,000

שווי הוגן נטו: 155,000

שווי שימוש: 148,750

יש להעלות את הנכס ל- 155,000

יחידה מניבת מזומנים אליה מיוחס מוניטין (שיעור החזקה 100%)

הקדמה

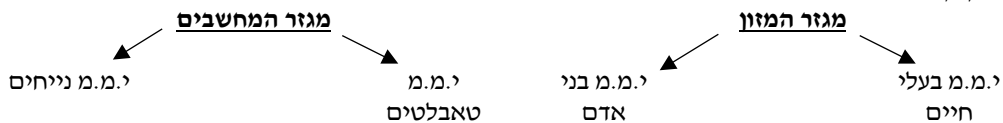
מוניטין מייצג את סך ההטבות הצפויות מכל הנכסים הלא מזוהים גם יחד. נזכיר כי בהתאם ל- IFRS-3 מוניטין מוצג במספר אחד בדוח על המצב הכספי בנפרד, והוא לא מופחת. אבל אחת לשנה לפחות מודדים לו ירידת ערך. ובוה עוסק IAS-36 אשר קובע כי לצורך בדיקות ירידות הערך עלינו לפצל את המוניטין ליחידות מניבות המזומנים עליהן הוא משפיע.

למה הכוונה- נניח שחברה א רוכשת 100% מחברה ב וחברה ב עוסקת גם בתחום המזון וגם בתחום המחשבים. ונניח שחברה א שילמה עבור מוניטין 100,000.

בדוח על המצב הכספי ברור שנציג 100,000. אבל לצורך בדיקות ירידות הערך, חייבים לפצל את המוניטין בין המזון לבין המחשבים, כי בהחלט יתכן מצב שהמוניטין המיוחס למזון ירד בערכו ולעומת זאת, ערכו של מוניטין המחשבים נשאר בעינו.

כללי הפיצול:

1. את הפיצול יש לבצע לכל המאוחר עד סוף שנת הרכישה ועוד שנה מלאה. הסיבה לתקופה הארוכה היא תקופת המדידה. הרי עד 12 חודשים לאחר מועד הרכישה המוניתין יכול להשתנות, לכן התקן נותן תקופה נוספת כדי לבצע את הפיצול.
2. יש לפצל את המוניתין לרמה הנמוכה ביותר על פיה ההנהלה עוקבת לאחר המוניתין. בכל מקרה, המוניתין לא ייוחס ליחידה הגדולה ממגזר כהגדרתו ב-IFRS-8, לפני הקצאת מגזרים דומים. לדוגמא, חברה א רכשה 100% מחברה ב. חברה ב עוסקת בשני מגזרים וב-4 יחידות מניבות מזומנים כדלקמן:

3. הטוב ביותר הוא לפצל את המוניתין לכל אחת מהיחידות מניבות מזומנים בנפרד. אם ההנהלה לא עוקבת ברמה זו אחר המוניתין, צריך לפצל את המוניתין ל-2, למגזר המזון ולמגזר המחשבים. לעולם לא נוכל לטעון כי המוניתין הוא אחד עבור שני המגזרים. המסקנה המיידית היא שבהחלט יתכן שהמוניתין מיוחס ל-2 או יותר יחידות מניבות מזומנים, ואי אפשר להקצות אותו ספציפית. בגלל הסינרגיה בין הנכסים של א ו-ב, יתכן כי השליטה תגדיל דווקא את הפעילות של א, לכן יתכן שהמוניתין ייוחס דווקא ליחידה מניבת מזומנים של חברה א.
4. נניח ייחסנו את המוניתין למגזר המזון. כלומר, הוא מיוחס ל-2 יחידות מניבות מזומנים - בעלי חיים ובני אדם. נניח כעת שמכרנו את בני האדם, ברור שצריך לגרוע חלק מהמוניתין. הבעיה שלא יודעים בדיוק כמה. התקן קובע כי יש לבצע חישוב סביר. לדוגמא, נניח שמכרנו את בני האדם בתמורה ל-100 וסכום בר ההשבה של בעלי החיים הוא 300. נגרע רבע מהמוניתין. נניח שוב שייחסנו את המוניתין למגזר המזון, ובאיזשהו שלב יש שינוי במבנה הארגוני הפנימי כך שמגזר המזון פוצל ל-2 מגזרים: בעלי חיים ובני אדם. כיוון שמוניתין חייב להיות מיוחס לכל הפחות למגזר, אזי חייבים לפצל את המוניתין באותה שיטה.

עיתוי בדיקת ירידת הערך

מבצעים בדיקה של ירידת ערך כאשר:

- א. יש סימן לירידת ערך למוניתין או ליחידה מניבת המזומנים.
- ב. בדיקה שנתית – את הבדיקה השנתית ישות יכולה לבחור מתי לבצע, כאשר אם יש לה כמה צירופי עסקים היא יכולה לבחור לכל אחד מועד אחר. אם צירוף העסקים בוצע במהלך השנה, את הבדיקה הראשונה היא צריכה לבצע עד לסוף השנה.

ניתן לוותר על הבדיקה השנתית כאשר מתקיימים שלושה תנאים במצטבר:

1. בבדיקה השנתית אשתקד סכום בר ההשבה היה גבוה משמעותית מהערך הפנקסני.
2. לא היה שינוי משמעותי בנכס היחידה.
3. מניתוח האירועים הסיכוי שהשנה סכום בר ההשבה יהיה נמוך מהפנקסני הוא קלוש.

אופן ביצוע הבדיקה השנתית

עלינו לבדוק אם המוניתין ניתן להקצאה ליחידות עליהן הוא משפיע. אם כן, מקצים אותו ומבצעים בדיקה לכל יחידה בנפרד. אחרת, יוצרים יחידה כוללת הכוללת גם את בעלי החיים וגם את בני האדם וגם את המוניתין, ועל היחידה הכוללת הזו מבצעים את הבדיקה.

אופן ביצוע הקצאת ירידת הערך

ראשית, למוניתין עד לאיפוסו, ואחר כך לשאר הנכסים לפי פרופורציה של שווי פנקסני, ותוך המגבלות כאמור לעיל.

מוניטין שהופחת לא יוחזר כי בהתאם להוראות IAS-38 אסור להכיר במוניטין שנצמח. מכיוון שמוניטין הוא נכס לא מזוהה, לעולם לא נוכל לדעת האם באמת עלה ערכו של המוניטין שהופחת או שנצמח מוניטין חדש, ולכן לא מעלים את ערכו.

דוגמא: לצורך בדיקת ירידת ערך המוניטין נאספו הנתונים הבאים:

יחידה מניבת מזומנים ראשונה

150,000	נכס א
50,000	נכס ב

יחידה מניבת מזומנים שנייה

100,000	נכס ג
100,000	נכס ד

מוניטין- 120,000

נדרש: חשב את ירידות הערך תחת המקרים הבאים הבלתי תלויים:

מקרה 1: המוניטין ניתן להקצאה- 100,000 ליחידה ראשונה, 20,000 ליחידה השנייה.

סכום בר ההשבה של היחידה הראשונה- 260,000 ושל היחידה השנייה- 180,000.

במקרה זה אנו מקצים את המוניטין ובודקים ירידת ערך לכל יחידה בנפרד.

יחידה ראשונה

	הקצאה	
	150,000	נכס א
	50,000	נכס ב
(40,000)	100,000	מוניטין
	300,000	סה"כ
	(260,000)	סכום בר השבה
	- 40,000	ירידת ערך

יחידה שנייה

	הקצאה	
(10,000)	100,000	נכס ג
(10,000)	100,000	נכס ד
(20,000)	20,000	מוניטין
	220,000	סה"כ
	(180,000)	סכום בר השבה
	40,000	ירידת ערך

מקרה 2: המוניטין לא ניתן להקצאה. סכום בר ההשבה של היחידה הכוללת- 360,000.

במקרה זה יוצרים יחידה כוללת הכוללת את כל הנכסים המושפעים מהמוניטין ואת המוניטין.

	פנקסי	
(15,000)	150,000	נכס א
(5,000)	50,000	נכס ב
(10,000)	100,000	נכס ג
(10,000)	100,000	נכס ד
(120,000)	120,000	מוניטין
	520,000	סה"כ

	(360,000)	סכום בר השבה
	160,000	ירידת ערך

סימנים לירידת ערך לנכס או/ו ליחידה בעת הבדיקה השנתית

הכלל הוא תמיד להתחיל מהנכס הבודד ואחר כך בדיקה של היחידה ורק בסוף ליחידה הכוללת, כמובן בתנאי שניתן לחשב סכום בר השבה לנכס הבודד.

דוגמא: לצורך הבדיקה השנתית של המוניטין נאספו הנתונים הבאים:

יחידה מניבת מזומנים ראשונה

150,000	נכס א
50,000	נכס ב

יחידה מניבת מזומנים שנייה

100,000	נכס ג
100,000	נכס ד

מוניטין – 120,000

המוניטין אינו ניתן להקצאה בין היחידות.

בעת הבדיקה השנתית, נוצר סימן לירידת ערך לנכס ג. הישות מתכוונת למכור בטווח המיידי. השווי ההוגן נטו שלו- 80,000. בנוסף, נוצר סימן לירידת ערך ליחידה מניבת מזומנים ראשונה. סכום בר השבה שלה- 180,000. סכום בר השבה של היחידה הכוללת- 320,000.

נדרש: חשב את ירידות הערך

מתחילים בנכס ג כי יש עליו סימן נפרד וניתן לחשב לו סכום בר השבה עצמאי כי הוא מיועד למכירה בטווח המיידי.

ערך פנקסני: 100,000

בר השבה: 80,000

ירידת ערך: 20,000 – כולה מיוחסת לנכס ג

ממשיכים רק ליחידה ראשונה כי יש לגביה סימן נפרד

לאחר הקצאה	הקצאה	פנקסני	
135,000	(15,000)	150,000	נכס א
45,000	(5,000)	50,000	נכס ב
180,000		200,000	סה"כ
		(180,000)	סכום בר השבה
		20,000	ירידת ערך

נדגיש כי בדיקה זו קצת מעוותת כי הערך הפנקסני לא כולל מוניטין כי הוא לא ניתן להקצאה, אך סכום בר השבה מושפע ממנו. אם ניתן היה לנטרל מסכום בר השבה את השפעת המוניטין, ירידת הערך הייתה גדולה יותר, ולכן ה- 20,000 זה ירידת ערך מינימלית, היא לא מהווה מגבלה לכלום. בהחלט יתכן שבהמשך נקצה עוד ירידות ערך לנכס א ו-ב.

רק כעת עוברים לבדיקה השנתית, שזאת יחידה כוללת.

הקצאה	פנקסני	
(19,286)	135,000	נכס א
(6,429)	45,000	נכס ב
(14,285)	100,000	נכס ד
אסור להקצות	80,000	נכס ג
(120,000)	120,000	מוניטין

סה"כ	480,000	
סכום בר השבה	(320,000)	
ירידת ערך	160,000	

יחידת מניבת מזומנים הכוללת מוניטין (שיעור ההחזקה לא 100%)

עקרונות:

1. כאשר שיעור ההחזקה הוא לא 100% חייבים לדעת בדיוק מהי ירידת הערך המיוחסת לנכסי חברת האם ומהי ירידת הערך המיוחסת לנכסי הבת, וזאת לצורך החלוקות. מה שמיוחס לנכסי חברת האם שייך לבעלים בלבד ומה שמיוחס לנכסי הבת שייך גם לבעלים וגם לזשמי"ש.
2. נזכיר כי אם הזשמי"ש חושב לפי שווי הוגן, המוניטין נמדד לפי 100% והוא שייך גם לבעלים וגם לזשמי"ש. לעומת זאת, אם הזשמי"ש חושב לפי נכסים נטו מזוהים, המוניטין נמדד לפי שיעור ההחזקה ואז הוא שייך רק לבעלים.
3. כאשר הזשמי"ש מחושב לפי נכסים נטו מזוהים, נוצרת בעיה טכנית בחישוב ירידת הערך כי הערך הפנקסני כולל נכסים מזוהים לפי 100% והמוניטין לפי שיעור ההחזקה. סכום בר השבה הוא תמיד לפי 100%. ואז נוצר עיוות בחישוב. כדי לפתור את הבעיה, התקן קובע כי צריך לצורך החישוב והקצאה לגלם את המוניטין ל-100%. למען הסר ספק, לאחר שהקצינו את הסכום הרצוי למוניטין אנחנו מכירים בהפסד לא סכום ההקצאה, אלא לפי שיעור ההחזקה.
4. פרמיית שליטה – לפי התקינה הבינלאומית, בין חברת האם רוכשת 51% ובין אם היא רוכשת 100% היא תשלם את אותה פרמיית שליטה. לכן פרמיית השליטה היא תמיד 100%, לא צריך לגלם אותה.
5. במקרה ויש ירידת ערך מוניטין, צריך להקצות אותה למוניטין ולפרמיית שליטה. התקן לא קובע כיצד, אבל בהתאם לפרשנויות, לפי פרופורציה של שווי פנקסני.

בהקשר לחברת בת לא לפי 100% ייתכנו 2 מצבים עקרוניים:

1. מצב א: חברת הבת מהווה יחידה מניבת מזומנים עצמאית.
2. מצב ב: חברת הבת היא חלק מיחידה מניבת מזומנים כוללת הכוללת גם את נכסי חברת האם.

חברת הבת – יחידה מניבת מזומנים עצמאית

במקרה זה אנו בודקים ירידת ערך לחברת הבת בפני עצמה. כאשר אם הזשמי"ש חושב לפי נכסים מזוהים, צריך לגלם את המוניטין. הקצאת ירידת הערך היא לפי הכללים הרגילים, קודם למוניטין עד לאיפוסו ואחר כך לשאר הנכסים לפי פרופורציה של שווי פנקסני.

דוגמא: א מחזיקה 80% ב-ב. חברה ב מהווה יחידה מניבת מזומנים עצמאית. לצורך בדיקת ירידת הערך השנתית נאספו הנתונים הבאים:

מכונה א	100,000
מכונה ב	100,000
מוניטין	80,000
פרמיית שליטה	40,000

נדרש: חשב את ירידות הערך ואת ההקצאה במקרים הבלתי תלויים הבאים:

מקרה 1: הזשמי"ש חושב לפי שווי הוגן:

מצב א: סכום בר השבה של היחידה- 240,000

מצב ב: סכום בר השבה של היחידה- 180,000.

מקרה 1	פנקסני	הקצאה – מצב א	הקצאה – מצב ב
מכונה א	100,000		(10,000)
מכונה ב	100,000		(10,000)
מוניטין	80,000	(53,333)	(80,000)
פרמיית שליטה	40,000	(26,667)	(40,000)
סה"כ	320,000	(80,000)	(140,000)

			סכום בר השבה
		(240,000)	מצב א
		80,000	ירידת ערך
		(180,000)	מצב ב
		140,000	ירידת ערך

פקודת היומן- מצב 1 :

ח הפסד הון 80,000

ז מוניטין 53,333

ז פרמיית שליטה 26,667

על חשבון הבעלים: $26,667 + 80\% * 53,333$

על חשבון הזשמי"ש: $20\% * 53,333$

פקודת היומן- מצב 2 :

ח הפסד הון 140,000

ז מוניטין 80,000

ז פרמיית שליטה 40,000

ז הפרשה 20,000

על חשבון הבעלים: $40,000 + 80\% * 100,000$

על חשבון הזשמי"ש: $20\% * 100,000$

הזשמי"ש חושב לפי שווי הוגן בנכסים מזוהים נטו

מצב א : סכום בר השבה 240,000

מצב ב : סכום בר השבה 180,000

מקרה 2	פנקסיני	הקצאה – מצב א	הקצאה – מצב ב
מכונה א	100,000		(10,000)
מכונה ב	100,000		(10,000)
מוניטין מגולם	100,000	(71,429)	(100,000)
פרמיית שליטה	40,000	(28,571)	(40,000)
סה"כ	340,000	(100,000)	(160,000)
סכום בר השבה			
מצב א	(240,000)		
ירידת ערך	100,000		
מצב ב	(180,000)		
ירידת ערך	160,000		

פקודת היומן- מצב 1 :

ח הפסד הון 85,714

ז מוניטין $71,427 * 0.8 = 57,143$

ז פרמיית שליטה 28,571

הכל על חשבון הבעלים.

פקודת היומן- מצב 2 :

ח הפסד הון 140,000

ז מוניטין 80,000

ז פרמיית שליטה 40,000

ז הפרשה 20,000

חלק הבעלים: $120,000 + 80\% * 20$

זשמ"ש: $20\% * 20$

חברת הבת היא חלק מיחידה מניבת מזומנים כוללת הכוללת גם את נכסי האם

במקרה זה נעבוד לפי השלבים הבאים:

1. נבדוק ירידת ערך ליחידה הכוללת שכאמור כוללת את נכסי האם ונכסי הבת.
2. נקצה את ירידת הערך למוניטין. ואם יש כמה מוניטין נחלק בפרופורציה בניהם.
3. את יתרת ההפסד נחלק בין קבוצות הנכסים של האם ושל הבת לפי פרופורציה של שווי פנקסני.
4. לכל קבוצה נקצה לנכסים שלה לפי פרופורציה ורק אז נבדוק מגבלות.

דוגמא: חברה א מחזיקה 100% מחברה ב ו- 80% מחברה ג. כל החברות מהוות יחידה מניבת מזומנים אחת. לצורך הבדיקה השנתית נאספו הנתונים הבאים:

	נכסי א + ב
100,000	מכונה א
100,000	מכונה ב
50,000	מוניטין הנוצר בגין ב
	נכסי ג
50,000	מכונה ג
50,000	מכונה ד
100,000	מוניטין בגין חברה ג

נדרש: חשב את ירידות הערך במקרים בלתי תלויים הבאים:

מקרה 1: זשמ"ש חושב לפי שווי הוגן.

מצב א: סכום בר השבה- 390,000

מצב ב: סכום בר השבה- 280,000

מקרה 1	פנקסני	הקצאה – מצב א	הקצאה – מצב ב
נכסי א + ב			
מכונה א	100,000		(6,666)
מכונה ב	100,000		(6,667)
סה"כ	200,000		(13,333)
נכסי ג			
מכונה ג	50,000		(3,333)
מכונה ד	50,000		(3,334)
סה"כ	100,000		(6,666)
מוניטין בגין ב	50,000	(20,000)	(50,000)
מוניטין בגין ג	100,000	(40,000)	(100,000)
סה"כ	150,000	(20,000)	(150,000)
סה"כ	450,000		
סכום בר השבה			
מצב א	(390,000)		

		60,000	ירידת ערך
		(280,000)	מצב ב
		170,000	ירידת ערך

פקודת היומן- מצב א :

ח הפסד הון 60,000

ז מוניטין בגין ב 20,000

ז מוניטין בגין ג 40,000

על חשבון הבעלים: $20,000 + 80\% * 40,000 = 52,000$

על חשבון זשמי"ש: $20\% * 40,000$

פקודת היומן- מצב ב :

ח הפסד הון 170,000

ז הפרשה בגין נכסי א+ב 13,333

ז הפרשה בגין נכסי ג 6,667

ז מוניטין בגין ב 50,000

ז מוניטין בגין ג 100,000

שייך לבעלים: $13,333 + 80\% * 6,667 + 50,000 + 80\% * 100,000$

שייך לזשמי"ש: $20\% * 6,667 + 20\% * 100,000$

מקרה 2 : הזשמי"ש חושב לפי נכסים נטו מזוהים וסכום המוניטין הנתון הוא כבר לאחר גילום.

מצב א : סכום בר השבה- 390,000

מצב ב : סכום בר השבה- 280,000

החישובים יהיו זהים לחלוטין למצב א ופקודות היומן משתנות.

במצב א – פקודת יומן :

ח הפסד הון 52,000 – רק על חשבון הבעלים

ז מוניטין בגין ב 20,000

ז מוניטין בגין ג $80\% * 40,000 = 32,000$

במצב ב – פקודת יומן :

ח הפסד הון 150,000

ז הפרשה א + ב 13,333

ז הפרשה ג 6,667

ז מוניטין ב 50,000

ז מוניטין ג 80,000

על חשבון הבעלים: $13,333 + 80\% * 6,667 + 50,000 + 80,000$

על חשבון הזשמי"ש: $20\% * 6,667$

נכס מטה (משותף)

נכס מטה זה נכס אשר עוזר בהפקת תזרים מזומנים למספר יחידות מניבות מזומנים, והוא אינו מניב תזרים מזומנים עצמאי. דוגמאות לנכס מטה: יחידת מחשבים, יחידת מחקר ופיתוח וכדומה.

נדון בשני מקרים:

מקרה 1- סימן לירידת ערך לנכס המטה.

מקרה 2- סימן לירידת ערך ליחידה אליה מתייחס נכס המטה.

סימן לירידת ערך לנכס המטה

במקרה זה תיתכנה 3 אפשרויות:

1. **קיצונית** – נכס המטה מיועד למכירה בטווח המייד. זה אומר ששווי השימוש שלו בשווה בקירוב לשווי ההוגן נטו שלו, כך שהשווי ההוגן מייצג את סכום בר ההשבה. במקרה זה, נבדוק אם כך ירידת ערך אך ורק לנכס המטה.
2. **נכס המטה ניתן להקצאה ליחידות עליהן הוא משפיע** – במקרה זה נקצה את נכס המטה ליחידות ואז נבדוק ירידת ערך לכל יחידה בנפרד. הקצאת ירידת הערך היא רגילה. קודם למוניטין עד לאיפוס, ואחר כך פרופורציה, לרבות מגבלות.
3. **נכס המטה לא ניתן להקצאה** – במקרה זה ניצור יחידה כוללת הכוללת את כל הנכסים עליהם משפיע נכס המטה ואת נכס המטה. במידה ויש ירידת ערך ההקצאה שלו רגילה.

דוגמא: לישות יש 2 יחידות מניבות מזומנים כדלקמן:

יחידה 2		יחידה 1	
50,000	מכונה א	100,000	מכונה א
50,000	מכונה ב	100,000	מכונה ב
		150,000	נכס מטה

נוצר סימן לירידת ערך שך נכס המטה.

נדרש: הצג את חישובי ירידת הערך במקרים הבלתי תלויים הבאים:

מקרה 1: נכס המטה מיועד למכירה בטווח המייד. שווי ההוגן נטו- 130,000.

במקרה זה נמדוד ירידת ערך רק לנכס המטה.

פנקסני: 150,000

בר השבה: 130,000

ירידת ערך: 20,000 – כולה מיוחסת לנכס המטה.

מקרה 2: 2/3 מנכס המטה מוקצה ליחידה הראשונה. 1/3 ליחידה השנייה. סכום בר ההשבה של היחידה הראשונה- 270,000 של היחידה השנייה- 160,000.

במקרה זה אנו מקצים את נכס המטה ומודדים ירידת ערך לכל יחידה בנפרד.

הקצאה	יחידה 1	
(10,000)	100,000	מכונה א
(10,000)	100,000	מכונה ב
(10,000)	100,000	מטה
(30,000)	300,000	סה"כ
	(270,000)	סכום בר השבה
	30,000	ירידת ערך

הקצאה	יחידה 2	
אין צורך בהקצאה	50,000	מכונה א
	50,000	מכונה ב
	50,000	מטה

	150,000	סה"כ
	(160,000)	סכום בר השבה
	0 – אין ירידת ערך	ירידת ערך

למען הסר ספק, נכס המטה מופיע בסך $150,000 - 10,000 = 140,000$

מקרה 3: נכס המטה אינו ניתן להקצאה. סכום בר ההשבה של היחידה הכוללת - 420,000.

הקצאה	פנקסי	במקרה זה ניצור יחידה כוללת:
(6,666)	100,000	מכונה א
(6,667)	100,000	מכונה ב
(3,334)	50,000	מכונה ג
(3,333)	50,000	מכונה ד
(10,000)	150,000	מטה
(30,000)	450,000	סה"כ
	(420,000)	סכום בר השבה
	30,000	ירידת ערך

סימן לירידת ערך ליחידה אליה מיוחס נכס המטה

לצורך ההסדר, נניח שיש את יחידה 1, יחידה 2 ונכס מטה. ויש סימן לירידת ערך ליחידה 1. אם נכס המטה ניתן להקצאה אנחנו מקצים אותו ואז מבצעים בדיקת ירידת ערך רק ליחידה 1 כי היא החשודה. אם נכס המטה אינו ניתן להקצאה נצבע 2 בדיקות:

- רק של יחידה 1 בלי נכס המטה. נשים לב שבדיקה ו מעוותת. כי הערך הפנקסי לא כולל את נכס המטה וסכום בר ההשבה כן. לכן, גם אם אנו מקבלים ירידת ערך, זוהי ירידת ערך מינימאלית בלבד.
- בדיקה של היחידה הכוללת אשר מטרתה להגדיל את ירידת הערך הראשונה ולא לבטל אותה.

דוגמא: להלן נתונים על 2 יחידות מניבות מזומנים ונכס מטה.

יחידה 2		יחידה 1	
50,000	מכונה א	100,000	מכונה א
50,000	מכונה ב	100,000	מכונה ב
		150,000	נכס מטה

נוצר סימן לירידת ערך ליחידה 1 בלבד.

נדרש: חשב את ירידת הערך במקרים הבלתי תלויים הבאים:

מקרה 1: נכס המטה ניתן להקצאה. 2/3 ליחידה 1 ו- 1/3 לשנייה. סכום בר ההשבה של היחידה הראשונה - 270,000.

במקרה זה נקצה את נכס המטה ליחידה הראשונה ונבדוק רק לה ירידת ערך כדלקמן:

הקצאה	יחידה 1	
(10,000)	100,000	מכונה א
(10,000)	100,000	מכונה ב
(10,000)	100,000	מטה
(30,000)	300,000	סה"כ
	(270,000)	סכום בר השבה
	30,000	ירידת ערך

מקרה 2: נכס המטה אינו ניתן להקצאה. סכום בר ההשבה של יחידה ראשונה- 180,000 ושל היחידה הכוללת-

מצב א: 460,000

מצב ב: 400,000

במקרה זה נבצע 2 בדיקות:

לאחר הקצאה	הקצאה	יחידה 1	
90,000	(10,000)	100,000	מכונה א
90,000	(10,000)	100,000	מכונה ב
	(20,000)	200,000	סה"כ
		(180,000)	סכום בר השבה
		20,000	ירידת ערך

הקצאה	יחידה כוללת	
		פנקסי
(6,279)	90,000	מכונה א
(6,279)	90,000	מכונה ב
(3,488)	50,000	מכונה ג
(3,488)	50,000	מכונה ד
(10,465)	150,000	מטה
	430,000	סה"כ
		סכום בר השבה
	(460,000)	מצב א
	אין ירידת ערך נוספת	ירידת ערך
	(400,000)	מצב ב
	30,000	ירידת ערך

שיעור - 18.05.15

סיכום ירידות ערך של יחידות מניבות מזומנים

נציג ארבעה תרשימי זרימה:

תרשים 1-

יחידה אליה לא מיוחס מוניטין או נכס מטה ויש סימן לירידת ערך ליחידה.

		יחידה אליה לא מיוחס מוניטין או נכס מטה ויש סימן לירידת ערך	
		האם בנוסף, קיים סימן לנכס ספציפי שניתן לחשב לו סב"ה, כלומר, האם הוא מיועד למכירה בטווח המידי	
	לא		כן
בדיקה של היחידה.			בודקים י"ע לנכס ספציפי

1. האם בנוסף, קיים סימן לנכס ספציפי שניתן לחשב לו סב"ה, כלומר, האם הוא מיועד למכירה בטווח המידי?

אם כן, נבדוק ירידת ערך לנכס הספציפי ורק אח"כ עוברים לבדיקה של היחידה.

תרשים 2-

בדיקה שנתית של מוניטין.

			בדיקה שנתית של מוניטין	
			האם קיים סימן לירידת ערך לנכס הספציפי שניתן לחשב לו סב"ה?	יש סימן
	לא			כן
		האם המוניטין ניתן לפיצול?		בדיקה של הנכס הספציפי
	לא			כן
		בודקים האם קיים סימן ליחידה?	מפצלים ובודקים לכל יחידה בנפרד.	
	לא			כן
יחידה בדיקה כוללת		יחידה בדיקת החשודה		

תרשים 3 –

			יחידה אליה מיוחס מוניטין/נכס מטה והסימן הוא לירידת ערך ליחידה.	
			האם קיים סימן לירידת ערך לנכס ספציפי שניתן לחשב לו סב"ה?	
		לא		כן
		האם המוניטין/נכס המטה ניתן לפיצול?		בדיקה של הנכס
	לא			
			מפצלים ובודקים רק את היחידה החשודה	
	מבצעים 2 בדיקות: 1. בדיקה של היחידה החשודה. 2. בדיקה של היחידה הכוללת.			

			יחידות אליהן מיוחס נכס מטח/מוניטין – סימן לירידת ערך נכס המטח/מוניטין	
			האם ניתן לחשב לנכס הטח סב"ה עצמאי (כלומרף האם הוא ניתן למכירה בטווח המידי)?	
		לא		כן
		האם נכס המטח/המוניטין ניתן לפיצול?		בדיקה רק של נכס המטח
	לא		כן	
	בודקים את היחידה הכוללת.		מפצלים ובודקים כל יחידה בנפרד.	